

2021. aasta inglise keele põhikooli lõpueksami tulemuste lühianalüüs

Kaia Norberg

Harno, inglise keele peaspetsialist

Tulenevalt haridusministri 15. detsembri 2015. a määrusest nr 54 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“ on põhikooli lõpueksamite eesmärgid järgmised:

- anda õpilasele, vanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivset ja võrreldavat tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest ning sellest, milline on kooli panus õpilaste edasijõudmisse;
- selgitada, kuidas õppe tulemuslikkus ning kooli panus õpilaste edasijõudmisse on ajas muutunud;
- anda riigile informatsiooni hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- toetada riikliku õppekava rakendamist ning suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- teha otsus õpilase põhikooli lõpetamise kohta.

Inglise keele põhikooli lõpueksam kontrollib kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja rääkimisoskust ning keelepädevust. Eksam toetub riiklikule õppekavale ja Euroopa keeleõppe raamdokumendile ning vastab Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1 kirjeldusele.

Inglise keele põhikooli lõpueksam koosneb kirjalikust osast (kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja suulisest osast (rääkimine). Õpilastel on võimalik saada kuulamisosa eest maksimaalselt 25 punkti, lugemisosa eest 30 punkti, kirjutamisosa eest 25 punkti ning suulise osa eest 20 punkti. Seega on õpilasel võimalik saada inglise keele põhikooli lõpueksamil maksimaalselt 100 punkti.

Tabel 1. Inglise keele põhikooli lõpueksami osad

Eksamiosa	Ülesannete hulk	Üksikküsimuste hulk	Kestus	Maksimumpunktid
Kuulamine	4	25	30 min	25
Lugemine	4	30	60 min	30
Kirjutamine	2	2	45 min	25
Suuline osa	2	2	15 min	20

Inglise keele põhikooli lõpueksami töid hindab lõpueksamikomisjon, lähtudes lõpueksamit ettevalmistava komisjoni koostatud hindamisjuhendist. Kuulamis- ja lugemisosa ülesandeid hinnatakse võtme järgi.

Kuulamis- ja lugemisosa iga üksikküsimuse kaal on 1 punkt. Kirjutamise hindamiseks kasutatakse vastavaid hindamisskaalasid. Kirjutamisosa esimese ülesande eest on võimalik saada maksimaalselt 9 punkti ja teise ülesande eest maksimaalselt 16 punkti. Rääkimisosa hindamiseks kasutatakse vastavat hindamisskaalat. Rääkimisosa hindamiskriteeriumid on jagatud nelja aspekti vahel: ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ning hääldus ja soravus. Iga aspekti eest on võimalik saada 0–5 punkti.

Üldandmed

Inglise keele põhikooli lõpueksamil käis tänavu 6591 eksaminandi. Analüüs valmis 1513 õpilase eksamitööde põhjal. Tabelis 2 on näha viimase viie aasta inglise keele põhikooli lõpueksami üldandmed.

Tabel 2. Inglise keele põhikooli lõpueksami üldstatistika 2016–2021

Aasta	Valimi suurus	Maksimaalne tulemus	Minimaalne tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine sooritus %	Keskmine hinne
2016	1717	100	37	87,9	88	4,5
2017	1627	100	0	88,6	89	4,5
2018	1858	100	26	90,7	91	4,6
2019	1861	100	22	91,7	92	4,7
2021	1513	100	0	90,8	91	

2021. aasta inglise keele lõpueksami keskmine tulemus oli 90,8 punkti ja sooritusprotsent 91. Kõige madalam saadud tulemus oli 0 ja maksimaalne 100 punkti. 2021. aasta lõpueksameid ei hinnatud. 2021. aasta keskmine tulemus on eelmise aasta keskmisest tulemusest veidi madalam.

Tabel 3. Inglise keele lõpueksami tulemused soo järgi aastal 2021

	Hulk	Hulk (%)	Keskmine (%)	Miinum	Maksimum	St. hälve
Poiss	807	53	89	18	100	10,3
Tüdruk	706	47	93	0	100	9,3
Kokku	1513	100	91	0	100	10

Tabelist 3 on näha, et sarnaselt eelmiste aastatega sooritasid tüdrukud eksami poistest mõnevõrra paremini: poiste keskmine tulemus punktides ning sooritusprotsentides oli 89 ja tüdrukutel 93.

Tabel 4. Eksami tulemused maakonniti

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskmine (%)	Min	Max	St. hälve
Harjumaa	792	52	91	0	100	10,6
Hiiumaa	5	0	91	91	99	7,1
Ida-Virumaa	51	3	83	43	100	15,2
Jõgevamaa	43	3	92	69	100	6,7
Järvamaa	48	3	88	60	100	10,9
Lääne-Virumaa	52	3	92	69	100	7,5
Läänemaa	14	1	81	59	98	11,7
Põlvamaa	3	0	91	80	99	9,7
Pärnumaa	75	5	93	68	100	6,6
Raplamaa	42	3	90	60	99	9,5
Saaremaa	47	3	93	67	100	7,7
Tartumaa	224	15	92	51	100	8,4
Valgamaa	9	1	93	83	98	4,8
Viljandimaa	64	4	91	68	99	6,2
Võrumaa	44	3	92	56	100	8,6
Kokku	1513	100	91	0	100	10

Tabelis 4 on näha, et maakonniti ei varieeru eksaminandide keskmine sooritusprotsent mitte ülemäära palju. Kuna 2021. aasta põhikooli eksami statistika põhineb siiski valimil, mitte kõikidel eksamisooritajatel, siis oleks tabeli põhjal pingeridade koostamine ja kaugeleulatuvate järelduste tegemine eri maakondade õpilaste tulemuste kohta võrdlemisi meelevaldne.

Tabelis 5 kõrvutatakse inglise keele põhikooli lõpueksami tulemusi sõltuvalt sellest, kas inglise keelt õpiti A või B võõrkeelena.

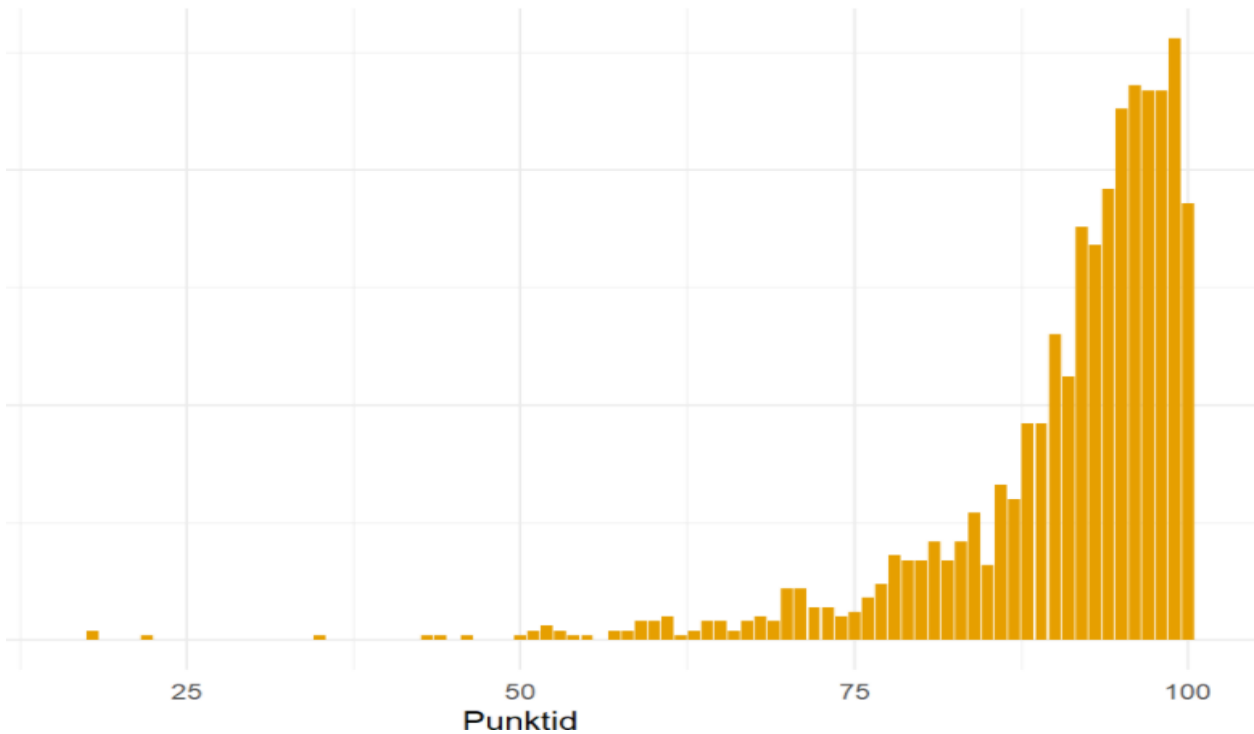
Tabel 5. Eksaminandide tulemused A või B võõrkeele järgi

	Sooritajaid	Sooritajaid (%)	Keskm (%)	Miinimum	Maksimum	St. hälve
A-keel	1312	87	91	0	100	2,9
B-keel	136	9	90	9	100	2,8
Märkimata	63	4	84	0	100	4,7
Kokku	1511	100	91	22	100	8,3

Tabelis on näha, et inglise keelt A võõrkeelena õppinud õpilaste tulemused olid veidi kõrgemad kui B võõrkeelena õppinutel. Kõige madalamad tulemused olid nendel eksaminandidel, kes ei olnud märkinud, kas nad õpivad inglise keelt A või B võõrkeelena.

Tulemuste jaotus

Valimi maht: 1513, keskmine: 90.8, st. hälve: 10

Graafik 1. Tulemuste jaotus

Graafik 1 annab ülevaate 2021. aasta inglise keele põhikooli lõpueksami tulemuste jaotusest.

Eksamiosade analüüs

2021. aastal järgis põhikooli lõpueksam integreeritud osaoskuste loogikat, eksam koosnes neljast osast: kirjutamine, kuulamine, lugemine ja suuline osa. Varasem keele struktuuride osa on integreeritud lugemisosaga.

Tabelis 6 antakse eksamitulemustest ülevaadeksamiosade kaupa.

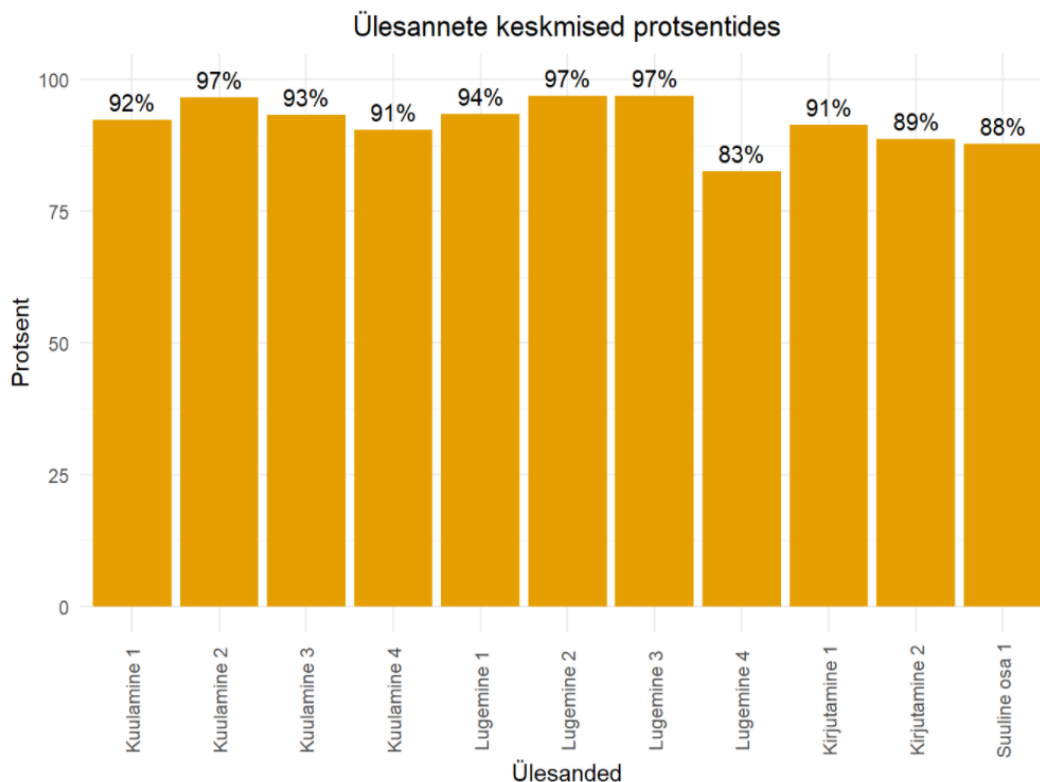

Tabel 6. 2021. aasta inglise keele lõpueksami põhinäitajad osade kaupa

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Punkte	25	30	25	20
Keskmine tulemus	23,2	27,7	22,6	17,6
Keskmine sooritus %	93	92	90	88
Miinum	0	0	0	0
Maksimum	25	30	25	20
Standardhälve	2,6	2,8	3,2	2,9

Tabelist 6 on näha, et kõikide eksamiosade tulemused olid võrdlemisi kõrged ning kõige rohkem valmistasid õpilastele sel aastal raskusi rääkimis- ja kirjutamisosa (keskmine sooritusprotsent vastavalt 88 ja 90). Ka 2019. aastal oli raskeimaks rääkimisosa. 2021. aastal saadi parimad tulemused kuulamises ja lugemises (keskmine sooritusprotsent 93 ja 92). Tõenäoliselt on kuulamisosa tulemuste paranemine tingitud sellest, et õpilased veedavad palju aega inglisekeelset meediat (videod, vlogid, seriaalid jms) vaadates ja kuulates ning see on nende jaoks lihtsustanud inglise keelsetest audiotekstidest aru saamist. Lugemisosa kõrge tulemus on seletatav sellega, et õpilased veedavad palju aega inglise keelses keelekeskkonnas ning puutuvad kokku erinevate tekstidega (uudised, subtiitrid, sotsiaalmeedia kanalid jms). Rääkimise tavapärasest veidi madalam tulemus võib olla tingitud ka asjaolust, et distantsõppe tingimustes toimus suur osa õppetööst iseseisva õppena ning võimalus rääkimist praktiseerida oli piiratud. Isegi videotundide toimumise korral on paljud õpilased ekraani taga vähem motiveeritud ennast suuliselt väljendama ning harjumus seda teha sai tõenäoliselt teatava tagasilöögi.

Graafik 2 annab ülevaate ülesannete keskmistest sooritusprotsentidest.

Graafik 2. Eksami ülesannete sooritusprotsendid

Graafikult 2 on näha, et kõige enam valmistasid õpilastele raskusi lugemisosa 4. ja suuline osa.

Kuulamine

Kuulamisosa keskmine tulemus oli 23 punkti võimalikust 25 punktist ja sooritusprotsent 93, mis on samal tasemel 2019. aasta keskmise tulemusega.

Õpilaste kuulamisoskust kontrolliti nelja ülesandega, millest esimeses kuulasid õpilased nõuandeid, kuidas planeerida unelmate reisi ning pidid täitma kuuldu põhjal lüngad. Teises ülesandes avaldasid inimesed arvamust sportimise kohta ning õpilased pidid lahendama sobitusülesande. Kolmas ülesanne oli valikvastustega ülesanne, milles tuli kuulata lennu-ja

rongijaamas kõlavaid reisijatele suunatud avalikke teadaandeid. Neljas ülesanne oli avatud vastusega ülesanne, milles räägiti merisigadest ning õpilastel tuli täita tabel. Esimese ülesande keskmine tulemus oli 6,5 punkti 7 võimalikust ehk 92%, teisel 4,8 punkti 5 võimalikust ehk 97%, kolmandal 5,6 punkti 6 võimalikust ehk 93% ja neljandal 6,3 punkti 7 võimalikust ehk 91%.

Avatud vastustega kuulamisülesannetes ei hinnatud sõnade õigekirja ja õigeks vastuseks loeti iga variant, mis andis edasi vastava mõtte. Kui sõna oli õigekirjavigade tõttu loetamatu, arusaamatu või muutnud oma algset tähendust, loeti vastus valeks ja õpilane kaotas konkreetse punkti.

Lugemine

Lugemisosa keskmine punktisumma oli 27,7 võimalikust 30 punktist ja keskmine sooritusprotsent 92. 2019. aasta eksamil oli lugemisosa keskmine sooritusprotsent 91, seega olid tänavuse lugemisosa näitajad veidi kõrgemad. Õpilaste lugemisoskust kontrolliti nelja ülesandega. Esimene oli lünkadega ülesanne suvevaheajast, kus õpilastel tuli valikute hulgast leida lünka sobiv sõna. Teine ülesanne oli valikvastustega ülesanne, mis rääkis unistuste täitumisest. Kolmanda ülesande teemaks olid teemapargid ning õpilastel tuli sobitada tekstikatked ja tekstide kohta käivad väited, neljas ülesanne oli vormimoodustus ülesanne, mis rääkis värvide tähendusest meie elus.

Esimese ülesande keskmine tulemus oli 6,5 punkti 7 võimalikust ehk 94%, teisel 6,8 punkti 7 võimalikust ehk 97%, kolmandal 7,7 punkti 8 võimalikust ehk 97% ja neljandal 6,6 punkti 8 võimalikust ehk 83%.

Sarnaselt varasemate aastate eksamitega ei olnud eksamitöös eraldi ülesandeid keele struktuuride kohta ja vastavad ülesanded olid integreeritud lugemisosasse.

Kirjutamine

Kirjutamisosa keskmine punktisumma oli 22,3 ja keskmine sooritusprotsent 90. Eelmise, 2019. aasta sooritusprotsent oli 91.

Õpilaste kirjutamisoskust kontrolliti kahe ülesandega: kirjelduse ja sõbrale kirja kirjutamisega. Kirjelduse keskmine tulemus oli 8,2 punkti 9 võimalikust ehk 91% ja kirja puhul 14,2 punkti 16 võimalikust ehk 89%. Eelmisel aastal olid sooritusprotsendid vastavalt väga sarnased.

Ülesanne 1

Kirjelduse eest oli eksaminandidel võimalik saada üheksa punkti. Õpilasel tuli lühidalt kirjeldada enda kõige meeldejäävamat reisi sihtkohta, andes ülevaate, millal õpilane seal käis, kellega koos ning mis seal juhtus. Esimese ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmab kolme aspekti: ülesande täitmine, sõnavara ja grammatika. Õpilased said ülesandega kenasti hakkama, kuigi erinevate koolide õpilaste töid läbi vaadates torkas silma, et hindamise rangus/leebus varieerus kooliti märkimisväärselt.

Ülesanne 2

Põhikooli inglise keele eksamil juba traditsiooniks kujunenud kirjas inglise keelt kõnelevale kirjasõbrale tuli õpilasel keskenduda kolmele aspektile. Juhises oli ette antud, et õpilase New Yorgis elav sõber Robin plaanib YouTuberiks hakata. Eksaminandil tuli kirjutada kiri Robinile, kus ta avaldab arvamust sõbra plaani kohta, küsib lähemalt kanali kohta, mida sõber plaanib alustada ning räägib enda lemmik YouTube kanalist. Teise ülesande hindamisel kasutati hindamisskaalat, mis hõlmas nelja aspekti: ülesande täitmine, teksti ülesehitus, sõnavara ning grammatika. Tüüpilisemaks kitsaskohaks oli kirja ülesehitus, kus nii mõnelgi juhul puudusid sissejuhatus ja/või kokkuvõte. Töid analüüsides hakkas jällegi silma, et erinevates koolides hinnati õpilasi väga erinevalt – mõnel juhul väga rangelt, mõnel juhul aga ülimalt leebelt, mis tähendab, et hindamisskaalat tõlgendatakse erinevalt.

Rääkimisosa

Eksami suulise osa keskmine saadud punktisumma oli 17,5 ja sooritusprotsent 88. Võrdlusena võib välja tuua, et 2019. aastal oli keskmine sooritusprotsent 89.

Kõnelemisoskust kontrolliti pildi kirjeldamise, küsimustele vastamise ja lühikese rollimängu abil. Suulist osa hinnati hindamisskaala alusel. Hinnatavad aspektid olid ülesande täitmine, sõnavara, grammatika ja hääldus/soravus. Kõigil aspektidel oli võrdne osakaal

(maksimaalselt 5 punkti). Kõige kõrgemate tulemustega aspektideks olid hääldus/soravus ning raskeimaks osutus grammatika.

2021. aasta eksami suulised osad salvestati. Üleslaetud salvestusi kuulates ning analüüsid selgus, et üldjuhul olid koolid ülesandega kenasti hakkama saanud ning probleeme esines minimaalselt. Salvestuste analüüs võimaldas saada ülevaadet sellest, kuivõrd intervjuerijad peavad kinni etteantud käsikirjast ja ajalimiitidest ning pakuvad kõikidele õpilastele võrdse võimaluse oma keeleoskust näidata. Kuigi esines üksikuid kõrvalekaldeid, võib üldjoontes kuulduga rahule jääda. Samuti on oluliselt paranenud üleslaetud salvestiste kvaliteet ning väga vähe on koole, kellel on probleeme üles laadimise nõude täitmisega.

Kokkuvõtteks

Inglise keele põhikooli 2021. aasta lõpueksami struktuur järgis 2019. aasta ülesehitust. 2020. aastal põhikooli lõpueksamit seoses Covid 19 pandeemiaga ei toimunud. 2021. aasta lõpueksami keskmine sooritusprotsent oli eelmise aastaga võrreldes veidi madalam, kuid vahe oli väga väike ning tulemused mahtusid traditsioonilistesse piiridesse. Võimalikke põhjuseid madalama tulemuse tekkimisel on ülal käsitletud.

Kindlasti on endiselt oluline tagada õpetajatele piisav eksamialane koolitus, et hindamist standardiseerida ja ühtlustada erinevate hindajate skaalade tõlgendusi ning tagada ühtsematel alustel hinnatud eksamitööd. Käesoleva õppeaasta kevadel on plaanis läbi viia põhikooliastme inglise keele õpetajatele suunatud eksamiseminare Tallinnas ja Tartus, kus jätkatakse eksamiformaadi ning hindamisskaalade tutvustamisega. Samuti on õpetajatel võimalik õpilaste ettevalmistamiseks kasutada Harno kodulehel leitavaid varasemate aastate eksamitöid.